

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 227 (3477)

СЕРЕДА, 1 грудня 2004 року

«Про запобігання проявам сепаратизму в Україні, які загрожують суверенітету й територіальній цілісності держави»

З виступу Голови Верховної Ради України В. М. ЛИТВИНА 30 листопада 2004 року

Шановні народні депутати, запрошені та гості Верховної Ради України!

Рішення Верховної Ради України від 27 листопада 2004 року загальмувало ескалацію напруженості в Україні та заспокоїло світ. З урахуванням цього та на основі цього і слід давати оцінку позиції Верховної Ради України, як єдиного загальнодержавного представницького органу. Тільки вона сьогодні здатна утримати громадянський мир і спокій у державі, її територіальну цілісність, забезпечити прогнозованість і передбачуваність розвитку подій. Оскільки системи державного управління зараз вже немає. Право у державі не функціонує. І тільки відповідальними і радикальними політичними заходами можна вирівняти ситуацію, увійти у правове поле.

Тепер треба примусити, саме примусити, виконувати постанови парламенту.

У цьому зв'язку хочу нагадати ст.91 Конституції: «Верховна Рада України приймає закони, постанови та інші акти більшістю від її конституційного складу, крім випадків, передбачених цією Конституцією». Отже, постанови Верховної Ради України треба виконувати, а якщо вони комусь не подобаються — звертатися до Конституційного Суду.

(Закінчення на 2-й стор.).

Надається шанс вивести державу з кризи

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Ранкове засідання 30 листопада

Вірогідне існування антиукраїнського плану — таке припущення-засторогу зробив Голова Верховної Ради Володимир Литвин під час розгляду парламентом питання про запобігання антиконституційним діянням та сепаратистським проявам, що загрожують суверенітету та територіальній цілісності України. За його словами, системи державного управління немає, право не працює, ми стоїмо на порозі масштабної системної кризи. Тому принципової оцінки заслуговують сепаратистські прояви у Харківській, Донецькій, Луганській областях, порушення закону і в західних регіонах. Зокрема Мін'юсту час задіяти правові механізми до партій, що переступають закон, час сказати своє слово Міністерству закордонних справ та іншим виконавчим органам. Глава парламенту звернув увагу на відсутність заяв з боку країн-гарантів нашої незалежності, які вони давали під час позбавлення України ядерної зброї. У доповіді були наведені конкретні норми законодавства і конкретні терміни ув'язнення, які можуть бути застосовані до порушників територіальної цілісності української держави. Має бути святе і недоторканне, через що не можна переступати за будь-яких обставин, нагадав колегам керівник парламенту і наголосив, що часу на безплідні заклики до діалогу вже немає. Запропонований з цього приводу проект постанови ВР — чіткий доказ сказаного.

(Закінчення на 2-й стор.).

У НОМЕР

Помаранчеві канікули

У зв'язку з політичною ситуацією у країні з 30 листопада по 4 грудня в Луцьку оголошено шкільні канікули. Відповідне розпорядження підписав міський голова Луцька Антон Кривицький. Як повідомляє ЛігаБізнесІнформ, надолужувати згаяне школярі будуть за рахунок ущільнення навчального процесу і навчання під час зимово-весняних канікул.

«Політична ситуація не повинна позначатися на дітях, які не можуть бути заручниками складної соціально-політичної ситуації. А вчителі не повинні постраждати матеріально за свою активну громадянську позицію. Я звертаюся до батьків. Сьогодні ваші діти як ніколи потребують батьківської уваги і підтримки у становленні їхньої громадянської позиції», — заявив А. Кривицький, коментуючи підписане розпорядження.

Пісні від діда-прадіда

Кіровоград. Презентація компакт-диска «Музичний фольклор Кіровоградської області» відбулася в обласній науковій бібліотеці імені Дмитра Чижевського. Видання здійснено в рамках обласної «Програми збереження пам'яток нематеріальної культури».

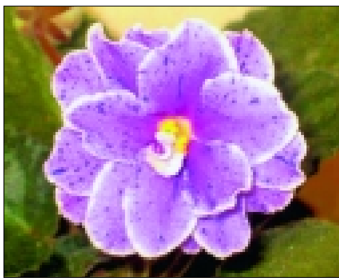
Компакт-диск містить 45 творів, які демонструють розмаїття етномузичних стилів регіону. Він є першою ластівкою запланованої на 2004—2008 роки серії аудіовидань. Загалом це має бути унікальна колекція фольклору у виконанні простих людей. Лише нинішнього року ентузіастами записано понад тисячу пісень та інструментальних творів у сімнадцяти населених пунктах дев'яти районів Кіровоградщини.

Олег БОНДАР.

Фіалки ніжної пелюстка...

У миколаївському Будинку природи триває виставка фіалок. Близько 200 видів цих дивних квітів представила Людмила Балдук. Усього в колекції Людмили Степанівни 600 сортів узамбарських фіалок. Вирощувати квіти вона почала шість років тому. Своїм ентузіазмом запалила всю родину. Тепер їй допомагають син Олександр, дочка Марина й онук Дмитрик.

Особливих секретів вирощування фіалок немає. Невибаглива квітка любить природне середовище — листяну і хвойну землю у рівних частинах. Небажано заливати її водою і тримати на сонці. Фіалку саджають у невеликі горшечки.

За визнанням тих, хто оселив у своєму будинку ці рослини, спілкування з ними дарує затишок, спокій, натхнення, допомагає досягти взаєморозуміння. Вони додають будинку особливої аури. Хочете переконатися в цьому, заведіть фіалку і подаруйте собі радість.

Олена ІВАШКО.

ПОГОДА

2 грудня в Україні, крім східної частини, невеликий дощ і мокрий сніг. Подекуди туман, на дорогах ожеледиця. Вітер північний з переходом на південний, 5—10 м/с. Температура вночі 2—7 градусів морозу, вдень 0—5 градусів тепла.

Розгляд скарги триває

Як уже повідомляв «Голос України», Верховний Суд розпочав розгляд справи за скаргою Миколи Катеринчука (довіреної особи кандидата на пост Президента України Віктора Ющенка) на бездіяльність Центральної виборчої комісії та її рішення про оголошення Президентом України Віктора Януковича.

Протягом учорашнього дня Верховний Суд України заслуховував пояснення представників скаржника щодо предмета скарги та їх відповіді на запитання. В основному скарга обґрунтовується представниками масовими фальсифікаціями, які відбувалися на виборах, підозріло високою явкою виборців в окремих виборчих округах, плутаниною у списках виборців та іншими порушеннями виборчого законодавства.

На час підготовки матеріалу до друку Верховний Суд перейшов до заслуховування пояснень представників Центральної виборчої комісії. Пізніше будуть заслухані пояснення представників зацікавленої особи — кандидата на пост Президента України Віктора Януковича.

Як заявив головуючий на засіданні заступник Голови Верховного Суду України Анатолій Ярема, суд не затягуватиме розгляд справи, але й не поспішатиме. Така позиція викликана необхідністю уважного вивчення матеріалів справи і винесення справедливого рішення.

Генсек ООН удруге закликає до єдності

Генеральний секретар ООН Кофі Аннан оприлюднив уже другу за останні вісім днів заяву стосовно ситуації в Україні. Він закликав усі сторони бути терпеливими, аби дати змогу конституційному процесу тривати. «Легітимність, підзвітність та прозорість інституцій України життєво необхідні для консолідації демократії в державі», — зазначається у заяві. Особливо пан Аннан наголосив на потребі збереження «єдності української нації, її суверенітету та територіальної цілісності». На його думку, нині це питання є вкрай важливим не лише для України, а й для регіональної та міжнародної безпеки.

Хочемо жити в єдиній державі

Пропонуємо увазі наших читачів лист-звернення донецьких підприємців до Голови Верховної Ради Володимира Литвина

Шановний Володимире Михайловичу!

Ми вдячні Вам за об'єктивність, витримку, повагу до законів нашої держави. Події, що відбуваються, показують, хто є хто. Ми — законослухняні громадяни України, а не «вулиця», «натовп», «електорат». Ми, донеччани, засуджуємо сепаратизм і звертаємося до Вас — захистіть наше право жити в єдиній державі. Ми вважаємо, що рішення керівника Донецької обласної ради та іже з ним про проведення 5 грудня референдуму із створення Донецької автономії втягує нас у незаконну авантюру. Ми просимо Вас звернутися до відповідних органів, щоб вони дали правову оцінку цьому рішенню і покарали емоційних керівників, які захищають тільки свої інтереси. Нам, українцям, не по дорозі з авантюристами від влади. Ми хочемо, щоб податки, які ми перераховуємо в бюджет, не йшли на організацію подібних заходів, у нашому місті достатньо інших проблем.

З повагою, донецькі підприємці.

Коротко про важливе

Учора

■ У Києві пройшла Всеукраїнська нарада профспілок України.

■ У Дніпропетровську відбувся «круглий стіл» на тему «Нові цілі лікування: астма без жодних симптомів».

Сьогодні

■ Заплановано засідання Європарламенту та дискусія про ситуацію в Україні.

Завтра

■ У Києві відкривається спеціалізована виставка фінансових послуг для населення «Гроші ЕКСПО-2004».

Я ВАМ ПИШУ...

Кожен має улюблену рубрику

Наша сім'я є однією з багатотисячних передплатників «Голосу України». Кожен читає газету від першої до останньої сторінки, навіть маємо улюблені рубрики: «Курінь», «Суспільство», «Далі буде». Та все-таки найцікавішою для нас є «Сім'я». Адже вона розповідає про незвичайні долі людей та стосунки в родинах.

Сподіваємося і надалі отримувати улюблений «Голос», на сторінках якого друкуються найсвіжіші новини!

Григорій СУЛИМ.

Ковалівка
Шишацького району
Полтавської області.

У Києві зафіксовано історичний максимум споживання електроенергії

«Про запобігання проявам сепаратизму в Україні, які загрожують суверенітету і територіальній цілісності держави»

З виступу Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА 30 листопада 2004 року

(Початок на 1-й стор.).

Президентські вибори обернулися спочатку політичною, а за декілька днів і конституційною кризами. Зараз ми вже стоїмо на порозі масштабної системної кризи. Звідси — знов-таки необхідність рішучих дій. Часу на сентименти і вмовляння немає. Як і на безпідні заклики до діалогу.

Тому сьогодні кожне рішення Верховної Ради України повинне бути адекватним і своєчасним. І, якщо хочете, жорстким.

Складається враження, що ми весь час ідемо за сценаріями, які розробляють і запускають за нас. Відреагуємо на одне, з'являється інше. Останнє — загроза суверенітету і територіальній цілісності держави.

Тому на принципову і гостру оцінку заслуговують факти поширення, насамперед на території східної та південно-східної України, сепаратистських і автономістських настроїв, котрі, всупереч конституційним нормам та чинному законодавству, намагаються утверджувати як певні політичні сили, так і державні службовці.

Це знайшло своє відображення у діях і рішеннях місцевих органів влади — особливо керівництва обласних держадміністрацій і рад Одеської, Харківської, Луганської та Донецької областей, зокрема щодо підпорядкування силових структур, розширення повноважень виконавчої влади, та розгляд питання обмеження поставок сировини, припинення відрахувань до державного бюджету, ініціювання створення нелегітимних та антиконституційних територіальних утворень.

Дійшло вже до того, що Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй закликає Україну з найвищої світової трибуни зберегти єдність, суверенітет і територіальну цілісність, що вкрай важливо для українського народу, а також для регіональної та міжнародної безпеки. А у нас —жонглювання словами і жодної відповідальності.

Водночас слід зазначити, що згадані події виникли протягом майже однієї доби — під час перебування в Києві іноземних посередників урегулювання політичної кризи.

Крім цього, є показовим, що рішення місцевої влади окремих областей відразу актуалізували «старе» питання стосовно можливості федералізації України.

Як один із варіантів реалізації таких спонтанних ініціатив місцевого керівництва називають можливість відокремлення певних областей (регіонів) з перспективою подальшого входження до складу іншої держави.

Я далекий від думки, що окремі керівники регіонів таким чином захищають свій вибір — як на сході, так і на заході. Повинна бути межа, має бути святе і недоторканне, через що не можна переступати за жодних обставин. Якщо немає поваги до Закону, то треба думати хоча б про відповідальність перед своїми дітьми. І, очевидно, треба досягти взаємної домовленості про незастосування до прихильників однієї чи іншої сторони жодних репресій. Це також чинник, який каталізує напруження. І це — реалії, про які, очевидно, потрібно говорити.

На особливу увагу заслуговує те, що вірогідність поширення сепаратистських настроїв в Україні подавалася в ряді засобів масової інформації як неминуче явище на тлі географічного розподілу симпатій прибічників двох кандидатів на посаду Президента України за результатами не тільки останньої виборчої кампанії, а й під час парламентських перегонів у 2002 році. Останнім часом згадані тенденції у висвітленні подій в Україні набули ще більш акцентованого характеру.

Проте навіть попередній аналіз розвитку цього небажаного для України сценарію вказує на те, що він залишається більшою мірою умоглядним і теоретичним, хоча певні політичні сили в нашій державі, і, як не виключається, за її межами, намагаються його гранично актуалізувати.

Принагідно зазначу, що Міністерству юстиції вже час задіяти правові механізми щодо зняття з реєстрації політичних партій, які переступають закон.

Ми повинні констатувати і водночас загострено ставити питання про невиконання домовленостей 1992 року щодо надання нашій країні гарантій збереження її територіальної цілісності в обмін на вивезення з України ядерної зброї.

Поки що жодної заяви з боку країн — гарантів територіальної цілісності України не прозвучало. Мовчить, не ініціює цього питання і наше Міністерство закордонних справ.

З другого боку, подальші наміри та дії представників органів регіональної влади України проголосити у тій чи іншій формі автономію своєї області суперечать конституційним нормам та чинному законодавству України, що унеможливлює будь-яку імплементацію прийнятих неправових рішень. Так, відповідно до ст. 2 Конституції України, наша держава є унітарною, а її територія — в межах існуючого кордону — цілісною і недоторканною. Будь-яка зміна державного устрою України неможлива в обхід центральних органів виконавчої та законодавчої влади і винятково шляхом проведення Всеукраїнського референдуму (ст. 73).

У свою чергу, Всеукраїнський референдум з цих питань може бути проголошений Президентом України за народною ініціативою на вимогу не менш як трьох мільйонів громадян, які мають право голосу, за умови, що підписи про призначення референдуму зібрано не менш як у двох третинах областей і не менш як по сто тисяч підписів у кожній області (ст. 72).

Викладене свідчить про те, що спроба будь-якої регіональної влади України самостійно проголосити у тій чи іншій частині України, у тій чи іншій формі автономію своєї області буде цілком антиконституційною.

Жоден референдум, проведений в одній чи декількох адміністративно-територіальних одиницях України, не може вирішувати зазначених вище питань. На місцевих референдумах можуть вирішуватися лише питання місцевого значення, віднесені до компетенції місцевого самоврядування.

Організація і проведення місцевих референдумів з питань зміни територіального устрою всієї України та ще й з претензією на обов'язковість їх рішень є відвертим і викличним порушенням Конституції і законів України, а до організаторів таких референдумів мають застосовуватися заходи кримінально-правового характеру.

Крім того, подальша діяльність представників регіональної влади з поширення сепаратистських та автономістських настроїв цілком підпадає під дію частини 2 ст. 110 Кримінального кодексу України, а проти них можуть бути вжиті відповідні заходи з боку Генеральної прокуратури та Служби безпеки України.

Для довідки: частиною 2 ст. 110 Кримінального кодексу України визначено, що умисні дії, вчинені з метою зміни меж території або державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, вчинені особою, яка є представником влади, або повторно, або за попередньою змовою осіб, або поєднані з розпалюванням національної чи релігійної ворожнечі, караються обмеженням або позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років.

Зазначеними умисними діями можуть бути визнані, наприклад: проголошення певної частини території України суверенною державою або фактичне встановлення політичного та економічного суверенітету на певній адміністративно-територіальній одиниці України, що означає фактичне визнання її суверенною державою.

Попри це, вже прозвучали заклики про необхідність утворення нових територіально-державних одиниць та на їх реалізацію ухвалено відповідні рішення.

Тобто йдеться про антиконституційні спроби організувати і провести у життя заходи, які взагалі порушують територіальну цілісність України.

У цьому зв'язку змушений нагадати, що під час з'їзду депутатів місцевих рад у м. Сєвєродонецьк неодноразово лунали заклики про створення південно-східної держави у складі невідомо якої федерації. Хоча, об'єктивно кажучи, ці заклики не знайшли свого втілення у рішенні з'їзду. Однак самі по собі вони є достатніми для того, щоб Служба безпеки України та Генеральна прокуратура дали їм правову оцінку.

Кримінально караними є також дії на порушення Конституції України, змістом яких є проголошення нової автономії в Україні, що не тягне за собою зміни меж території або державного кордону України.

Такі дії за певних обставин слід вважати перевищенням службових повноважень, — як дії, що вочевидь виходять за межі наданих відповідним службовим особам прав чи повноважень (ст. 365 КК України).

Заклики до створення в Україні нової автономії неконституційним шляхом є підбурюванням до злочину, передбаченого ст. 365 КК України (зловживання владою або службовим становищем).

Якщо дії, пов'язані зі створенням нової автономії неконституційним шляхом, вчиняються не службовими особами, то за чинним Кримінальним кодексом вони можуть кваліфікуватись як злочин, передбачений ст. 353 Кримінального кодексу України — самовільне присвоєння владних повноважень службової особи, а заклики до вчинення таких дій не службовими особами — як підбурювання до цього злочину.

Отже, з правової точки зору всі дії, включаючи публічні заклики, спрямовані на протиправне порушення існуючого державного устрою та цілісності України, слід перевірити на наявність ознак кримінально караних діянь. За таких обставин своє законне слово мають сказати всі, хто наділений повноваженнями щодо відповідно правового реагування на такі діяння, передусім Президент України, Служба безпеки України, Генеральна прокуратура України.

А тим, хто стверджує, що до Російської Федерації їм ближче, ніж до Києва, слід мати на увазі, окрім усього іншого, й таке: з правової точки зору неможливим є приєднання певних українських областей і до складу Російської Федерації. Навіть за великого бажання якоїсь території і нав'язування цього бажання Російській Федерації.

Бо насамперед це суперечитиме російському законодавству. Так, федеральним законом «Про порядок прийняття до Російської Федерації та утворення у її складі нового суб'єкта Російської Федерації» чітко визначено процедуру зміни складу суб'єктів Російської Федерації у зв'язку з наданням іноземній державі чи її частині статусу суб'єкта Російської Федерації.

Зокрема, прийняття до складу Росії іноземної держави здійснюється за взаємною згодою сторін з підписанням міжнародного договору. При цьому міжнародний договір може бути укладений винятково за ініціативою іноземної держави.

Сама по собі ця обставина свідчить про авантюризм потуг ініціаторів процесу від'єднання від України частини її території.

Однак необхідно враховувати, що у разі продовження теперішнього політичного конфлікту, що має тенденцію до розростання, може виникнути ситуація, за якої центральна влада України буде паралізована чи зруйнована, і країна опиниться за межами Конституції, що автоматично зруйнує юридичні бар'єри на шляху і автономізації, і сепаратистських тенденцій, які мають місце у латентній формі.

Ще раз хочу наголосити, що події останніх днів підводять до думки про вірогідність існування «антиукраїнського плану», складовою частиною якого є спроба розколоти Україну за різними принципами, зокрема за географічною ознакою.

Зазначене аргументується, зокрема, тим, що засоби масової інформації ще до початку передвиборної кампанії активно обговорювали «діаметральну полярність симпатій населення України: Захід — за В. Ющенка, Схід та Південь — за В. Януковича». Особливо акцентувалася увага на економічній відсталості «проющенківських областей» на тлі «індустріальної могутності» регіонів, електорат яких симпатизує В. Януковичу.

Зазначена тема також активно мусувалася багатьма політиками та політтехнологами. Згадаймо хоча б поділену на частини карту України, яка практично щовечора з'являлася на окремих загальнонаціональних каналах телебачення. Що це, як не зомбування?

Потрібно також дати принципову і вичерпну правову й політичну оцінку цілій хвилі інших рішень, а також дій органів місцевого самоврядування та окремих керівників місцевих органів державної влади, які явно ідуть врозріз з Конституцією і законами України.

Це і щодо утворення «виконкомів» обласних і районних рад, які претендують на одержання частини владних повноважень. І щодо спроб перебрати на себе функції центральних органів державної влади України (наприклад, підпорядкувати собі органи внутрішніх справ, призупинити перерахування до державного бюджету зібраних податків, заборона трансляції тих чи інших каналів на відповідній території).

Насамперед слід різко і однозначно засудити такого роду дії. Бо об'єктивно вони також несуть загрозу державі та її територіальній цілісності.

Йдеться і про випадки, коли рада вирішує самостійно здійснювати свої повноваження, які відповідно до Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» (ст.44, п.27 ч.1 ст.43) делегує відповідній державній адміністрації, і приймає рішення щодо створення для цього виконавчих комітетів, як це, наприклад, зроблено у Волинській, Івано-Франківській, Львівській, Тернопільській областях, які чи не першими подали приклад своєрідного ставлення до чинної законодавчої бази. Тут також є порушення закону, хоча й без посягань на повноваження і функції центральних органів державної влади.

Проте ми маємо право настійливо і категорично вимагати і від цих рад не виходити за межі положень чинних законів, негайно привести свої рішення у точну відповідність з Конституцією і чинним Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Набагато серйознішими за своїми можливими наслідками є рішення місцевих рад чи дії окремих керівників місцевих державних адміністрацій, які, користуючись ситуацією в країні, намагаються захопити повноваження центральних органів державної влади та фінанси держави. Ці рішення і дії були відвертим проявом сепаратизму. Можливо, вони прийняті на емоціях, у «полемічному запалі».

За будь-яких обставин слід негайно скасувати такі рішення, припинити спроби захоплення тих прерогатив влади, які належать усій Українській державі.

Якщо такого роду рішення і дії є свідомим проявом ворожості до України, то Генеральній прокуратурі, Службі безпеки України слід реагувати на них незалежно від регіону — чи то на Заході, чи то на Сході — так, як належить реагувати на суспільно небезпечні діяння.

Треба, мабуть, нагадати і про те, що у разі порушення місцевою радою Конституції і законів України, і на Сході, і на Заході, і в Центрі, та нехтування вимогами органів державної влади про приведення цих рішень у відповідність із законом, Верховна Рада України може призначити позачергові вибори таких рад, тим самим розпустивши їх нинішній склад.

Окремо і акцентовано хочу сказати про те, що неприпустимою є участь державних діячів у зібраннях, на яких обговорюється можливість антиконституційної зміни державного устрою та вчинення інших дій, які посягають на цілісність та суверенітет держави. Не кажу вже про ініціативи та конкретні дії такого спрямування з їх боку. Знову-таки, хоч би з якої політичної сили вони виходили і в якому регіоні проголошувалися.

Враховуючи потенційно небезпечний ступінь таких рішень і дій та виходячи з необхідності присікти і, якщо хочете, викорінити їх у самому зародку, Верховна Рада має прийняти запропоновану постанову, визначившись у тих варіантах, які містяться у проекті.

Такий підхід не лише убереже Українську державу, а й дасть поштовх розвитку парламентаризму в Україні, реальному утвердженню народовладдя і верховенства права.

Верховна Рада повинна не лише декларувати, що вона має взяти на себе відповідальність за ситуацію в державі, а й реально це робити.

Надається шанс вивести державу з кризи

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 30 листопада

(Початок на 1-й стор.).

Що думає з цього приводу керівник уряду — дізнатися не вдалося, адже Віктор Янукович на засідання не з'явився. Виступати довелося Першому віце-прем'єр-міністру, Міністру фінансів Миколі Азарову. Він нагадав про 13-відсоткове зростання ВВП, про високі кредитні рейтинги України й інші досягнення уряду, про які останнім часом доводилося чути неодноразово. Однак, за словами М. Азарова, все це обвалилося за останній нестабільний тиждень. Доповідач нарікав на недоотримання бюджетних надходжень, називаючи конкретні області та цифри, і змалював досить похмурі перспективи: невиплату зарплат, проблеми з електропостачанням, інші відомі катаклізми. З іншого боку, подякувавши за розблокування урядового приміщення, просив дати можливість уряду і надалі працювати, у тому числі і з опозицією, і запевняв, що протягом двох тижнів можлива стабілізація ситуації.

Ставлення до всього цього парламентарії висловили вже у запитаннях представнику уряду. Вони вимагали відповіді, чи міг Прем'єр, глави окремих областей і адміністрацій без благословіння згори, тобто Президента, піти на антиконституційні сепаратистські кроки, чи правда, що уряд зібрав з підприємців податки аж по березня включно, і ці кошти пішли на вибори, вимагали від урядовця оцінки подій у східній частині України. Микола Азаров відмовився висловити позицію уряду з приводу сепаратистських проявів, хоча сам особисто ці прояви засудив.

Ще кардинальніші оцінки ситуації у державі і ролі у ній виконавчої влади пролунали з уст більшості тих, хто взяв участь в обговоренні. Олександр Мороз, вдавшись до медичних термінів, називав владу хворою на гангрену, і нагадав, що хвору частину (маючи на увазі уряд) слід ампутувати. А лідер «Нашої України» Віктор Ющенко звинуватив президентсько-урядову владу у шахрайстві, у тому, що вона силою хотіла здійснити в державі антиконституційний переворот через фальсифікацію результатів виборів. На його думку, уряд повинен негайно подати у відставку і не закривати, як він сказав, народу сонця.

Лідер фракції НДП Валерій Пустовойтенко у виступі на засіданні Верховної Ради заявив, Що Україна стоїть на межі розколу державності, втрати суверенітету. Він вважає, що сепаратизм на Захід і на Сході України є прямим наслідком протистояння штабів кандидатів у Президенти. «Ще ніколи президентське крісло не набувало такої ціни», — сказав він. В. Пустовойтенко звернувся до Віктора Януковича і Віктора Ющенка із закликом розпочати діалог для пошуку компромісу. Член фракції СДПУ(о) Нестор Шуфрич запросив усі політичні сили об'єднатися заради цілісності нашої держави.

Жоден виборець східної і південної частини України не закликає до сепаратизму, вони хочуть «посадити нас з вами за стіл переговорів». Про це заявила у своєму виступі лідер фракції «Регіони України» Раїса Богатирьова. Вона закликала народних депутатів вивчити рішення, прийняті на з'їзді у Сіверськодонецьку, наголосивши, що тоді вони побачать, «що ваше емоційне сприйняття не може бути таким, щоб далі продовжувати педалювати тему сепаратизму». Р. Богатирьова заявила про недоцільність відправлення уряду у відставку.

Загальна позиція Верховної Ради стосовно останніх подій у державі і, зокрема, діяльності уряду, висловлена у проекті постанови про запобігання антиконституційним діянням та сепаратистським проявам, що загрожують суверенітету і територіальній цілісності України. Четвертий пункт цього документа передбачає скасування рішення парламенту від 16 березня цього року про схвалення програми діяльності Кабінету Міністрів і пропонує два варіанти — або самому прем'єру подати главі держави заяву про свою відставку, або Президенту відправити Віктора Януковича у відставку відповідно до пункту 9 статті 106 Конституції України. Наступний пункт передбачає пропозицію Президенту України призначити на період до вступу на пост нового глави держави виконуючого обов'язки Прем'єр-міністра та сформувати уряд народної довіри.

Ще кардинальнішу пропозицію висловив лідер комуністів Петро Симоненко — позбавити Леоніда Кучму президентських повноважень і всю повноту влади в державі передати Верховній Раді.

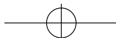
Незважаючи на кардинальний характер запропонованих до постанови пунктів, окремі народні депутати, зокрема, з опозиції і не опозиції зауважили, що, коли Верховна Рада хоче взяти на себе відповідальність за ситуацію в державі, то рекомендаційними пунктами не обійтися. І лише в такому разі у найвищого законодавчого органу буде шанс вплинути на ситуацію і вивести державу з нинішньої кризи.

На ранковому засіданні головуючий оголосив про перехід Петра Писарчука з фракції об'єднаних соціал-демократів до «Регіонів України».

Перед традиційною денною півгодинною перервою було оголошено про існування двох проектів постанови Верховної Ради з приводу антиконституційних та сепаратистських проявів. За розробленим народними депутатами—членами робочої групи проект, який передбачає відставку уряду, керівників низки областей, а також проведення повторного голосування з виборів Президента у першій половині грудня проголосувало лише 196 депутатів (не підтримали провладно-урядові фракції, а також фракція комуністів). За основу було взято проект депутатів з колишньої парламентсько-урядової коаліції. Як зауважив Голова ВР Володимир Литвин, більшість пішла шляхом найменшого опору, внаслідок чого завтра, можливо, доведеться приймати більш радикальний документ.

Звертаючи увагу колег на протестні акції по всій Україні, на настрої громадян України, опозиційні фракції закликали не доводити ситуацію до вибухонебезпечної і домоглися перерви в засіданні до 15 години, щоб керівники депутатських груп і фракцій могли узгодити позиції на погоджувальній раді.

Анатолій БЕНЬ.

Голос України

1 грудня 2004 року. № 227 (3477)

Холод перемагають без «градусів»

ФОТОРЕПОРТАЖ

Пронизливий вітер пробирає до кісток навіть щільно закутаних у ковдри. Особливо під ранок, коли охолоний Дніпро нагадує Хрещатику про близьке сусідство. Мешканці наметового містечка гріються кількома «традиційними» способами. Крім того, про що ви, можливо, подумали. На «території міста в місті» — жорстка заборона на вживання алкогольних напоїв. Як кажуть штабісти, «свободу не спинити можна тільки на тверезу голову. У прямому й переносному значенні».

Закутавшись у все принесене і подароване киянами, натомлені люди зачиняються від вітру за «стінами» своїх тимчасових домівок (хтось, від надміру відчайдушності, демонструє виклик негоді оголеним торсом: «моржі», вони й на Хрещатику «моржі»). Шпацирують по периметру табора під «тонізуючі» гасла й пісні, танцюють, п'ють нескінченну каву та чай і ловлять хвилі тепла від неромантичної — функціональної ватри. «Два в одному, — жартує кремезний подолянин, — і світить, і гріє». «Три, — як завжди, не погоджується галичанин. — Ще й нечисту силу відганяє».

Зігрітися тепер можна і в «автопарку» — в автобусах і маршрутних таксі, що оточують табір також за принципом: два в одному. І перекривають підступи до містечка від імовірних штурмовиків, і правлять за сидячі нічні «готелі». Прискіпливий галичанин знайшов би ще й третє призначення: пересувні клуби знайомств посланців усіх регіонів країни. Якщо хочете почути всі діалекти й говірки України, посидьте годинку в салоні: тут братаються і «москаль», і духовний нащадок Бандери.

Територія єднання значно розширилася після обростання наметової «метрополії» новими «землями», чи, точніше, приміщеннями. Тепер Будинок профспілок, Український дім, «Жовтневий» палац та, з люб'язного дозволу Олександра Омельченка, частину будівлі міськради перетворено на «конгломерат» революційних штабів, вокзалів, телеграфів, гуртожитків і їдалень, де можна несподівано смачно поїсти, підзарядити «мобільники», розкинутися на матрацах, вмитися і навіть підлікуватися.

На чергування в медпункти записуються не тільки прості, без титулів, лікарі, а й медичні світила (в місцевих аптечках — і доставлені окремими благодійниками, і цілими фармацевтичними фірмами ліки). Літня професорка-терапевт зізнається, що «слухає не лише легені своїх пацієнтів, а й їхні світлі розмови». І якщо перші тривожать її досвідчене вухо хрипами, то другі обнадіюють серце: «З такою молоддю, з такими людьми нація буде здорова».

Під ранок з'являються прибиральники, яким за професійною уніформою належить бути в «помаранчі». «Сміття не більше, ніж після «дореволюційних» вихідних на Хрещатику чи після якихось святкувань. Справляємося», — не нарікають вони на збільшений обсяг робіт. Як і мешканці наметового табору, вони вважають, що значно важливіше вимести інше «сміття». Заради чого мерзнуть, гріються, співають і хриплять вільні громадяни пробудженої до волі країни.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

КОЛОНКА ОГЛЯДАЧА

Розв'язування язика

Цей текст можна було подати під рубрикою «Творчі звіти областей». Наші читачі знають, що під цією рубрикою ми розповідали про таке специфічне явище, як оті творчі звіти — коли у столичному палаці «Україна» всі області по черзі звітують «про культуру», показують, як вони «бережуть традиції» і, зрештою, в кого (і під чиїм патронатом) шаровари ширші. А в кінці року в тому-таки палаці «Україна» відбувається великий заключний концерт носіїв найширших шароварів.

Цього разу Великий Заключний Концерт обійшовся без патронату й шароварів і відкрився не в палаці, а на майдані Незалежності.

Прикметно, що минулий тиждень почався урядовою «гарячою лінією», де звітував наш Мінкульт. Тобто, як завжди: якщо серйозним людям в уряді дуже ніколи, вони випихають перед публікою міністра культури!

Але реальний вимір того, що відбувається насправді в українській Культурі, можна було спостерігати протягом усього минулого тижня таки на майдані Незалежності та інших майданах країни. Там у чистому вигляді постали перед нами найважливіші проблеми нашої культури (звісно, не лише її — але і її теж).

Приміром, проблема двомовності. Відбулося своєрідне розв'язування язика. Саме на майдані (та й в усьому Києві) в ці дні можна було відчути одну дуже важливу річ: обидві наші мови, українська й російська, зазвучали інакше. Раніше, в офіційній чи приватній компанії, була надто помітна певна незручність двомовності — навіть якщо ніхто нікому не робив зауважень, все одно ця «зв'язаність язиків» відчувалася. Можливо, це йшло від того, що держава, назвавши одну мову «державною», насправді цю мову зневажила, і це кидало тінь на обидві мови? А тим часом на оцій «зв'язаності язиків» спекулювали прихильники «другої офіційної мови». Але Майдан показав, що справа якраз не в офіційному статусі! Бо минулого тижня і російська, і українська раптом зазвучала однаково гордо і вільно. Бо ми всі відчули себе такими, як є, а не такими, як треба бути на звіті областей. І кожен більше чи менше закомплексований українець раптом з подивом сказав собі: «Ах, які чудові оці наші рускіє! І оці наші євреї! І наші татари! І взагалі — всі наші!»

Тут підходимо ще до однієї культурної реалії — до нашої нібито «розділеності», не лише мовної, а й ментально-географічної. В один із днів минулого тижня я шукав на Майдані когось, кого можна було взяти додому погрітися. І не знаходив — ні серед сумських, ні серед полтавських. Усі казали, що їм і тут добре. Але хтось із галичан порадив: «Пройдіть далі, там щойно приїхали двісті луганських, їм ще ніде ночувати...»

Це було, між іншим, тоді, коли ще певні географічні назви викликали у декого алергію. Але вона швидко минула того самого вечора, коли Олег Скрипка та «ВВ» на Майдані присвятили свій опівнічний концерт Донбасові. «Донбас, ми тебе любимо!» — сказав Скрипка перед концертом, і після цього, коли серед натовпу на Майдані з'являлась бодай одна людина з «донецькими» ознаками, люди радісно кричали: «Ура!»

Взагалі, минулий тиждень був не лише громадською, а й мистецькою акцією, зі своєю виразною естетикою. Зрештою, концерти були на різних майданах, тільки в одних містах це були «Отпетые мошенники», в інших — «ВВ» та «Океан Ельзи». І тому не випадково в якийсь момент постало старе сакраментальне питання: «З ким ви, майстри культури?» Навіть категоричніше: як ставитися до тих, хто співав «під патронатом», співав для позбавлених совісті (тобто — слуху і смаку)?

З одного боку, це питання чимось нагадувало стару анкету («Де ти був до 1917 року?» і «Що ти робив на окупованій території?»). З другого боку, питання не зайве, оскільки, як показують події, Культура — це совість і відповідальність. Довелось кілька разів дивитися донецький телеканал, і стало зрозуміло, скільки зла наробило ТБ — коли люди (українці) щиро повторюють навіяні телевізійні міфи про жахливих націоналістів (тобто про інших українців). Тих людей було страшенно шкода. Скільки зусиль знадобиться тому самому телебаченню, щоб вилікувати людей від тих потворних страхів!

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Але ось прикметний момент, показаний десь по ТБ: братання «помаранчевих» і «синіх» на Київському вокзалі, коли шахтарі перейшли на українську, а помаранчеві — на російську. Здається, вони були трохи напідпитку, але... що у тверезого на умі, буває видно, коли язик розв'язується!

Здається, саме цей тиждень (особливо для тих, хто зміг побувати в Києві) допоміг багатьом з нас відкрити Україну. Можливо — вперше. Рівною мірою це стосується й галичан, котрі звикли думати, що вони найсвідоміші, це стосується й донбасівців, які звикли думати, що Україна — це не вони самі, а лише те, що їм покаже «підпатронатний» телевізор.

...На майдані Незалежності, серед моря прапорів і табличок з назвами міст, містечок і окремих сіл, чимось виділялася одна невелика жовтогаряча табличка з написом «Хрипв за...» Благословенний Хрипв! Чи змогли б ми помітити тебе десь на паркеті палацу «Україна» під час звіту областей?

Віталій ЖЕЖЕРА.

ВІСТІ З ОДЕЩИНИ

Мільйони для вільних економічних зон

Для реалізації проектів у вільних економічних зонах Одещини, а це «Порто-франко» в обласному центрі та «Рені» в одноіменному портовому місті на Дунаї, вже залучено понад 22 мільйони доларів. Їх вкладено, зокрема, в спорудження комплексів з перевантаження зерна, промислових мастил та контейнерів, а також заводу радіоелектронної апаратури в «Порто-франко», у створення на території «Рені» підприємства з переробки сої, будівництво там електростанції тощо. Загалом вартість усіх 10 інвестиційних проектів ВЕЗ — понад 60 мільйонів доларів.

«Острів «Оазис»

Так назвали свій концерт, присвячений третій річниці від дня заснування благодійного фонду «Оазис», його випускники, котрим вдалося назавжди покінчити з наркозалежністю. Протягом кількох років вони жили під впливом дурману, декотрі стали на шлях протиправних діянь. Та власна сила волі й допомога «Оазису», де ще недавно наркозалежні юнаки та дівчата проходили курс реабілітації, повернули їх до повноцінного життя. Дехто вже обзавівся сім'ями і прийшов на концерт зі своїми дітьми. Нинішні учасники реабілітації зізналися, що дивляться на гостей із цілком зрозумілою заздрістю та, звичайно, з надією на те, що й самі зможуть назавжди покінчити зі страшною звичкою.

З пленеру — на оглядини

Увагу багатьох мешканців Ізмаїлу привернула виставка «Дунай — Кодри-2004», розгорнута в місцевому Будинку художника. В її експозиції — твори учасників міжнародного пленеру, до якого долучилися митці українського Придунав'я та сусідньої Молдови. Кілька тижнів працювали вони на околицях Бутученського підземного чоловічого монастиря, що за 60 кілометрів від Кишинева. На полотнах змальовано красу природи й характери мешканців краю.

Георгій ВОРОТНЮК.

Сад готується до ювілею

Чарівний Нікітський ботанічний сад, де навіть першим заморозкам не вдалося притлумити буйство барв традиційного параду хризантем, готується до свого 200-річчя.

Хоча до поважного ювілею ще вісім років, уже розроблено програму підготовки до нього. Адже дерева ростуть повільно, а треба розбити ще один парк, реконструювати й оновити парки «Приморський», «Монтедор» і природний заповідник «Мис Мартьян», а також збудувати новий теплично-парковий комплекс із застосуванням найсучасніших технологій вирощення кущів і квітів, розширити унікальні експозиції тощо.

Планом ювілейних заходів передбачено також реконструювати дендрарій чагарникових гаїв та експериментальних ділянок, видати мальовничі каталоги колекцій рослин, гарно ілюстровану книжку про сад, ювілейний збірник наукових праць, святковий календар, листівки, путівники, зняти відеофільм про найкрасивіші місця зеленої перлини півострова, провести міжнародні конференції учених та цілу низку інших корисних справ. Не забуто й про капітальний ремонт шестиповерхової лабораторії та житлових будиночків, де мешкають майже півтори тисячі працівників саду.

На реалізацію задуманого потрібно майже 60 мільйонів гривень. Та працівники красеня-саду просять у держави лише половину цієї суми, решту вони мають намір заробити самі. Хоча і не відмовляться від допомоги меценатів, усіх, кому небайдужа доля зеленого скарбу України, який вважають одним із найчарівніших парків не лише Європи, а й усієї планети. Головне наше завдання сьогодні — надійно захистити майбутнього ювіляра від претендентів на заповідні території національного статусу.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

28 листопада відзначив День народження почесний ректор КНУКІМ, депутат Верховної Ради України, заслужений діяч мистецтв України, науковець та менеджер

Михайло Михайлович Поплавський!

Всі діти України передають Вам найщиріші вітання, а також слова вдячності за прекрасне дитяче свято «Крок до зірок»!

Завдяки Вам у кожної української дитини з'явився стимул до творчості, а також можливість продемонструвати власні здібності на всю Україну.

Хай доля допомагає Вам у всіх добрих починаннях.

Хай дні Ваші будуть сповнені злагодою, натхненням та успіхом!

Бережи Вас Господь!

Фонд «Обдаровані діти України»
і всі учасники конкурсу «Крок до зірок».

До вітань долучається й «Голос України».
Здоров'я, успіхів у роботі.
Родинного щастя.

ПОЛІТИКА

У парламенті була, є і буде правда

Після закриття пленарного засідання Голова Верховної Ради Володимир Литвин вийшов до людей, які зібралися під стінами парламенту. Він заявив, що 27 листопада на позачерговому засіданні Верховної Ради було прийнято «єдино правильне рішення, яке не буде скасовано». В. Литвин повідомив, що пленарне засідання парламенту достроково закрито, щоб не було політичних спекуляцій. Голова Верховної Ради звернувся до людей, які багатотисячним кільцем оточили будинок парламенту, з настійливим проханням не штурмувати Верховну Раду. Він запевнив, що буде знайдено порозуміння з усіма політичними силами і «жодних незаконних, антиконституційних рішень, які суперечать волі народу, прийнято не буде». «У Верховній Раді була, є і буде правда», — наголосив Володимир Литвин.

Фото Андрія МАР'ЄНКА (УНІАН).

Понад 300 депутатів Харківської області всіх рівнів позавчора звернулися до Президента України Л. Кучми з вимогою вжити рішучих заходів для припинення дій обласних адміністрацій, спрямованих на розкол країни.

На знімку: один з лідерів Комітету національного порятунку Анатолій Кінах *(ліворуч)* разом з мером Харкова Володимиром Шумілкіним на зборах депутатів Харківської області.

Президент — за нові вибори, але проти безпідставних звинувачень

Президент України Леонід Кучма виступає за політико-правове розв'язання політичної кризи аж до проведення нових президентських виборів. «Якщо ми дійсно хочемо зберегти мир і злагоду і справді хочемо будувати правове демократичне суспільство, про яке багато говоримо, однак робимо все неправовим шляхом, — давайте проведемо нові вибори», — сказав Леонід Кучма після зустрічі з главами державних обласних адміністрацій деяких регіонів у Кончі-Заспі під Києвом. У ній також узяв участь Голова Верховної Ради України Володимир Литвин.

Як **повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна»,** Леонід Кучма заявив, що не має наміру балотуватися на посаду глави держави в разі оголошення нових виборів. Глава держави знову закликав провести переговори в рамках робочої групи, до якої входять він сам, глава парламенту Володимир Литвин і кандидати у Президенти Віктор Ющенко та Віктор Янукович. На думку Л. Кучми, політичне рішення може бути оформлене через конституційну угоду, яку повинна прийняти Верховна Рада.

Президент позитивно оцінив готовність Віктора Януковича перерахувати голоси в Донецькій і Луганській областях. Але водночас Леонід Кучма назвав безпідставними звинувачення на адресу східних регіонів України у фальсифікації результатів голосування на президентських виборах.

Симпатії виборців розділилися, але ніхто не дозволить рвати на шматки державу

Крим

Глава уряду автономії Сергій Куніцин заявив журналістам: «Питання федералізації України, можливості приєднання Криму до Росії, які порушили в Сєвєродонецьку, ставити сьогодні не можна. Це політично неправильно й невиправдано. Крим є складовою частиною України. Україна врахувала наші особливості, дала нам автономний статус. Тому ми, наші органи влади, питання приєднання чи від'єднання від чогось — не ставимо!».

Віктор ХОМЕНКО.

Черкаси

Голова облдержадміністрації Вадим Льошенко та голова обласної ради Геннадій Капралов виступили із спільною заявою, в якій висловили занепокоєння нагнітанням сепаратистських настроїв, що склалися в державі після другого туру виборів Президента України. Своє вагоме слово, наголошено в заяві, повинні сказати Президент України, Верховний та Конституційний суди України. У зверненні до земляків лідери Черкащини закликали до громадського спокою, порядку, толерантності у словах і діях.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Дніпропетровськ

Нікопольський міський голова Сергій Старун поки що єдиний міський голова в регіоні, який вийшов на багатотисячний мітинг прихильників Віктора Ющенка. Він заявив, що може чесно дивитися людям у вічі. Бо у Нікополі повторні вибори 21 листопада відбулися без порушень, які були зафіксовані в інших містах та районах області: майже 40 відсотків нікопольчан проголосували за Віктора Ющенка. Вибір наших людей треба поважати. Але голова вийшов на мітинг, щоб на повен голос сказати: він категорично проти сепаратизму. Амбіції політиків не повинні рвати державу на шматки, наголосив Сергій Старун.

Міський голова Дніпропетровська Іван Куличенко вчинив інакше. Він виступив із заявою по місцевому телебаченню. Дніпропетровці проти будь-яких розколів, південних чи східних автономій, федерацій та інших поділів країни. У місті теж симпатії виборців розділилися. Однак ніхто й ніколи не підтримає закликів розвалювати державу.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Харків

Обласна рада скасувала більшість рішень надзвичайної сесії від 26 листопада «Про заходи щодо стабілізації суспільно-політичної ситуації в області». Про це повідомляє агентство УНІАН.

Зупинено, зокрема, дію пунктів про створення виконавчих комітетів обласної та районних рад, про обрання головою облвиконкому голови облдержадміністрації Євгена Кушнарьова, про підпорядкування йому обласної, залізничної міліції, управління МНС та обласної телерадіокомпанії, про припинення відрахувань коштів до держбюджету, про тимчасове припинення передач телекомпанії «Ера», 5-го та 7-го телеканалів.

Депутати вилучили з рішення слова, за якими Є. Кушнарьову давалося доручення терміново обговорити з керівниками рад східних та південних областей питання створення східно-південної автономії.

Микола КОСИЙ.

Одеса

Одеський міський голова Руслан Боделан підписав розпорядження «Про заходи щодо забезпечення в м. Одесі правопорядку, безпеки громадян та громадського спокою», яким передбачено, зокрема, «створити при районних адміністраціях Одеської міської ради загони народної дружини для надання допомоги в підтриманні громадського порядку органам МВС України в Одеській області».

Цим документом також заборонено керівникам навчальних закладів «проведення будь-якої політичної агітації та спрямованих на неї заходів у навчальних закладах міста», а перед керівниками підприємств, організацій та установ поставлено вимогу «забезпечити нормальний режим роботи, провести заходи з недопущення безпорядків».

Георгій ВОРОТНЮК.

Суми

Міський координаційний комітет національного порятунку розробив план дій і заходів з відновлення політичної та економічної стабільності в регіоні. Першочерговим кроком ставиться вимога відставки голови Сумської облради Марка Берфмана та міського голови Сум Володимира Омельченка.

Владислав ЖМУРКОВ.

Тернопіль

Відповідальність за все, що робиться в області, взяв на себе створений минулої суботи на позачерговій сесії обласної ради виконавчий комітет, який очолив народний депутат Ярослав Джоджик. Виступаючи перед депутатами, Ярослав Джоджик запевнив, що кадрова політика нового органу буде виважена.

На прес-конференції голова облдержадміністрації Михайло Цимбалюк сказав: влада Тернопільщини робила все, щоб вибори в області відбулися чесно і прозоро. І це підтвердили їх результати. Голова облдержадміністрації утримався від юридичної оцінки створення виконкому облради, але сказав, що не може не рахуватися з реаліями, тому шукатиме шляхів співпраці з Ярославом Джоджиком. Він заявив, що не збирається подавати у відставку.

Тим часом в області тривають багатотисячні мітинги на підтримку Віктора Ющенка, на яких засуджують сепаратистські настрої на Сході і Півдні України. З різкою заявою проти таких спроб виступив, зокрема, ректор Тернопільського медичного університету Леонід Ковальчук.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Херсон

Понад тонну полімерної плівки жовтогарячого кольору виготовило херсонське підприємство «Біолог». Вся вона піде на стрічки та дощовики для учасників акції прихильників Віктора Ющенка, що другий тиждень триває в обласному центрі. Працівники цього підприємства на заклик киян страйкують і беруть активну участь у акції непокори.

Алла БРУСИЛОВА.

РЕПОРТАЖ

Батальйони Дніпро не перейдуть

Громадянський рух опору вже протягом дев'яти діб продовжує мирну і ненасильницьку маніфестацію проти фальсифікації виборів Президента України.

Виступ екс-міністра оборони генерала армії Віталія Радецького маніфестанти зустріли скандуванням гасла «Слава армії» та «Армія з народом». Відтак і сам генерал заявив, що вислів нинішнього міністра оборони про те, що «армія не виступатиме проти народу», є гаслом учорашнього дня. На його думку, гасло дня сьогоднішнього — «Армія з народом». Крім того, він зазначив: «Як генерал армії, я не можу дозволити, щоб у нас відбувся ПіСУАР (Південно-Східна автономна республіка. — **Авт.**)», та закликав відправити у відставку трьох голів облдержадміністрацій, які виношують сепаратистські плани. Віктор Ющенко, звертаючись до учасників мітингу, знову заявив, що «влада чекає від учасників мирних акцій протесту вчинків, проти яких можна було б застосувати силу», і закликав «поводитися гідно та не йти на провокації».

Минула ніч на майдані, біля Кабміну, адміністрації Президента була спокійною — співаючи пісні, жартуючи, пікетувальники здебільшого боролися з холодом і втомою. На пагорбі навпроти будинку Кабінету Міністрів вже організувався справжній оркестр барабанщиків під орудою диригента, у Маріїнському саду розгорнуто експозицію снігових скульптур, зроблених представниками різних регіонів...

Мітинги відбуваються і в столиці шахтарського краю. У них, за прямою трансляцією ТРК «Україна», бере участь «евакуйована», за словами прем'єра, з Києва дружина Віктора Федоровича Людмила Янукович. Як «очевидець» вона розповідає землякам про «жахи вулиці Хрещатика».

— Дорогі друзі! Там просто оранжевий шабаш... Стоять валяночки рядами — все скрізь американське... Це просто... Це жахіття!

Але ще більше обурення, ніж цей «привіт з Аляски», в претендентки на роль «першої пані» країни викликали плоди спекотного півдня — апельсини. За «точними даними» Людмили Янукович, фрукт цей — не простий, «а наколотий». Довірливо з'їв кілька дольок, і рука сама тягнеться за «наркотиком», а душа прагне участі в «беспорядках». Від «передозування» оранжем на площі «почалися масові отруєння і спалах... менінгіту». А легіони а-ля Кашпіровських буравлять очима натовп, зомбуючи людей на революцію — посилила тему ще одна «очевидиця», народний депутат пані Кириченко. Можна собі уявити сум'яття в головах слухачів таких «свідчень»: на тлі цього «гіпнозу» Кашпіровський відпочиває...

Чоловік, який щойно зателефонував нам до редакції з Ясинуватої, попросив не сердитися на його земляків. Людей треба терпляче переконати, що тут, у Києві, їм не вороги, і що апельсини — це улюблені ласощі шахтарських дітей. Дай, Боже, щоб вони завжди були в них на столі: вітаміни — найкраща профілактика від хвороб.

Людмила КОХАНЕЦЬ, Сергій ЛАВРЕНЮК.

ФОТОФАКТ

Фото Олександра ВОСКРЕСЕНСЬКОГО.

Учора відбулося пікетування «Укрзалізниці» і Міністерства транспорту та зв'язку. Демонстранти вимагали відставки міністра Григорія Кірпи і стверджували, що єдність — запорука перемоги.

Польський Сейм став на підтримку невтручання, єдності та демократії

Лише сама Україна, власними силами, може розв'язати політичну кризу.

Про це на підсумковій прес-конференції у Києві заявив Маршалок польського Сейму Юзеф Олекси, підкреслюючи важливість невтручання іноземних держав у внутрішні справи України. Він наголосив на тому, що за будь-яких обставин необхідно зберегти єдність держави. Пан Олекси не приховував, що головною метою візиту делегації Сейму був розгляд політичного плану, прийнятого під час «круглого столу», в якому взяли участь кандидати у Президенти Віктор Ющенко та Віктор Янукович, Голова Верховної Ради Володимир Литвин, Президент України Леонід Кучма, Президент Польщі Олександр Квасневський і Верховний представник ЄС з питань зовнішньої політики та безпеки Хав'єр Солана.

Однак уточнювати плани української влади та конкретизувати, про що саме йшлося під час зустрічей з українськими високопосадовцями, пан Олекси не став, посилаючись на те, що він не уповноважений розкривати нюанси політичного діалогу. Та натяки на шляхи виходу з кризи він усе-таки зробив. За словами Маршалка, пан Кучма наголошує на проведенні повторних виборів загалом, тоді як опозиція вважає за доцільне проведення «третього туру», тобто переголосування.

Тетяна ПАСОВА.

СПОРТ

Вісті звідусіль

Дзюдо. Любляна (Словенія). Чемпіонат Європи серед спортсменів, не старших 23 років. Збірна України здобула дві золоті та три бронзові медалі і посіла друге загальнокомандне місце, поступившися тільки французькій команді (5 золотих і 2 срібні медалі).

Чемпіонками стали наші Марина Прищепа (до 70 кг) та Анастасія Матросова (до 78). Бронзові відзнаки у Тетяни Чик (до 57), Марини Прокоф'євої (+78) та Олексія Данилова (+100).

Теніс. Мексика. Юніорський турнір «Юкатан кап». Переможницею тут стала чемпіонка «Уімблдону-2004» серед молоді киянка Катерина Бондаренко. У півфіналі вона перегала Елізабет Плоткін (США) — 6:2, 6:2, а у фіналі здолала Андріану Реміз (США) — 6:4, 6:1.

Бокс. Анталія (Туреччина). Перший чемпіонат світу серед студентів. Українці на цих змаганнях були представлені у всіх одинадцяти вагових категоріях і посіли третє загальнокомандне місце серед 32 країн-учасниць. Першість вибороли турки, на другому місці — росіяни.

Українці здобули дві золоті та дві бронзові нагороди. У вазі до 69 кг чемпіоном став Сергій Дерев'янченко — другокурсник Українського державного технічного університету (Миколаїв). У категорії до 91 кг золото здобув В'ячеслав Глазков — студент четвертого курсу Луганської академії внутрішніх справ імені 10-річчя Незалежності України.

Бронзовими призерами стали: Володимир Кладько (до 51 кг, студент другого курсу Чернігівського державного інституту економіки та управління) та Андрій Руденко (+91 кг, третьокурсник Дніпропетровського державного інституту фізичної культури).

Футзал. Тайвань. Чемпіонат світу. Другий груповий етап чемпіонату світу. Збірна України перегала команду США з рахунком 3:1. Два м'ячі у нас забив Сергій Ситін і ще один — Віталій Нестерук.

Бразилія—Аргентина. 2:1. Становище команд у групі F після двох ігор: Бразилія — 6 очок, Аргентина, Україна — по 3, США — 0. Сьогодні в матчі завершального туру наша команда зіграє зі збірною Аргентини, і саме в цьому матчі визначиться доля другої путівки до півфіналу.

Футбол. Роналдіньо («Барселона»), Андрій Шевченко («Мілан») і Тьєррі Анрі («Арсенал») — три претенденти на звання найкращого гравця 2004 року. Як повідомляє агенція Рейтер, про це йдеться в заяві ФІФА. Переможця в цій номінації буде оголошено 20 грудня.

В. Б.

Головна проблема — сфальшовано вибори чи ні

Прем'єр-міністр України Віктор Янукович у разі свого затвердження на посаду Президента готовий запропонувати лідеру «Нашої України» Вікторові Ющенку пост Прем'єр-міністра. А разом з командою В. Ющенка та з іншими політичними силами — «комуністами, соціалістами, представниками інших партій розглянути і підготувати цивілізованіші, найдемократичніші, які сьогодні є, зміни до Конституції України». Водночас В. Янукович наголосив, що готовий до переговорів без ультиматумів: «Ми ніколи не приймемо нічиї ультиматуми».

Як **повідомило УНІАН,** лідер коаліції «Сила народу» Віктор Ющенко заявив, що вважає неможливим обговорювати з В. Януковичем пропозицію про врегулювання політичної кризи, згідно з якою має бути здійснена політична реформа: В. Янукович призначений Президентом, а В. Ющенко — прем'єром з широкими повноваженнями. «Хочу зазначити — вибори сфальсифіковано. Поки не розв'язано цю проблему, решта проблем передчасні», — наголосив лідер опозиції.

Путін і Шрьодер домовилися ставитися до виборів в Україні «з повагою»

Німецький уряд закликає сторони конфлікту в Україні мирно й у рамках закону знайти рішення, що відображало б волевиявлення громадян. Про це повідомив прес-секретар уряду ФРН Белла Анда, передає ForUm із посиланням на «Німецьку хвилю».

Канцлер Німеччини став першим і єдиним серед лідерів країн Євросоюзу, хто обговорив із Володимиром Путіним президентські вибори в Україні після того, як російський президент привітав із перемогою Віктора Януковича. Прес-секретар уряду в Берліні заявив, що телефонна розмова Шрьодера з Путіним позитивно вплинула на президента Росії. Белла Анда підкреслив, що саме після цієї розмови Путін оголосив: Росія співпрацюватиме з будь-яким демократично обраним Президентом України. Крім того, глави обох держав дійшли згоди щодо необхідності мирного і законного розв'язання конфлікту.

Белла Анда також висловив незгоду з тими, хто вважає, що Захід нібито втручається у внутрішні справи України. Прес-секретар наголосив: розв'язання кризової ситуації є винятково внутрішньою справою держави. При цьому Захід, на думку Анди, не втручається, а долучається до дебатів.

Російські вояжери

Соратники мера Москви Юрія Лужкова по партії «Єдина Росія» висловилися на підтримку свого колеги, що взяв участь у Всеукраїнському з'їзді депутатів різних рівнів у Сєверодонецьку Луганської області й виступив там з промовою на підтримку Віктора Януковича.

Тим часом перший заступник голови Держдуми РФ Любов Сліска готова приєднатися до групи депутатів на чолі з Володимиром Жириновським, який збирається 3 грудня вилетіти до України й провести в Донецьку, Запоріжжі, Дніпропетровську, Харкові й Сімферополі мітинги на підтримку Януковича.

Було місто–фронт

Перші залпи другої легендарної оборони Севастополя пролунали наприкінці жовтня 1941 року. Вогонь по ворогу, що наступав, вели артилеристи 54-ї берегової батареї лейтенанта Івана Заїки і не менш знаменитої 30-ї батареї під командуванням майора Георгія Александера. А з повітря супостата, його танки і живу силу громила авіація. За кожен крок уперед фашисти платили сотнями вбитих і поранених. У дні нинішніх урочистостей на честь початку другої оборони Севастополя до усіх пам'ятників і обелісків лягли вінки і квіти від вдячних нащадків.

Пам'ятний знак Герою Радянського Союзу Євграфові Рижову — льотчику 32-го винищувального авіаполку, що першим здійснив таран німецького «Мессершмітта» у кримському небі, встановлено у сквері на вулиці Кожанова зовсім недавно. Клавдія Іванівна Салтикова, що живе по сусідству, відразу взяла над ним шефство. Так вже сталося, що не знає вона, де похований льотчик Іван Передерій, її дядько, що замінив батька. Як і Євграф Рижов, він теж літав на винищувачі, захищаючи Севастополь. Клавдія Іванівна дотепер пам'ятає номер польової пошти гвардійського авіаполку, де служив Іван Передерій. Але багаторічне листування з архівами не дало результату. Їй лише повідомили, що у свій останній бій Іван Передерій вилетів 22 листопада 1943 року з Темрюка і збитий під Кривим Рогом.

— Тож цей пам'ятник я вважаю пам'ятником не тільки Євграфові Рижову, а і його однокашникові Івану Передерію, — каже Клавдія Іванівна, змахуючи непрошену сльозу. — Скільки ж їх, молодих і гарних, забрала війна. Тільки з нашої родини п'ятеро загинуло. А ми всіх пам'ятаємо. Та й самі не сиділи склавши руки, коли фриц на нас напав...

Теплого осіннього дня під час нашої зустрічі багато про що ми розмовляли: і про те, що Україна в боргу перед громадянським і бойовим подвигом жителів Севастополя, який був у облозі, а в газетних зведеннях його називали не інакше, як місто-фронт; і про те, що хвороби обсіли, а лікуватися нема за що. Згадувала моя співрозмовниця і своїх подруг, з якими доглядала поранених; як прали їхні просолені гімнастерки і криваві бинти... Незважаючи на вік — у грудні Клавдія Іванівна відзначить 79-й рік народження, вона добре пам'ятає імена і події давніх днів. І сподівається, що все-таки за її доблесну працю під час війни, відзначену медалями, український уряд і новий Президент дадуть їй і іншим ветеранам можливість гідно жити на схилі років. А Верховна Рада нарешті надасть звання «Учасник бойових дій» жителям Севастополя, що зробили свій гідний внесок у боротьбу з фашистами.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

На знімку: К. Салтикова біля пам'ятника льотчику-герою Є. Рижову.

Фото автора.

«ЛІКАРНЯНИЙ ЛИСТОК»

— Здрастуйте, безплатний лікарю! — Здрастуйте, безнадійно хворий!

Сьогодні Всесвітній день боротьби зі СНІДом

Головне — не відвернутися

ВІЛ та СНІД — це різні речі, і, власне, від жодної з них люди не помирають! ВІЛ — вірус імунодефіциту людини та СНІД — синдром набутого імунодефіциту руйнують захисну систему, і це робить організм нездатним опиратися будь-яким, навіть незначним, хворобам. Протягом принаймні десяти років інфікований почувається цілком здоровим і може ненавмисне розповсюджувати інфекцію. А згодом гине і сам. Сьогодні у світі майже 42 мільйони людей, що хворіють на СНІД. З них — 62 365 українців. Офіційно. Справжніх даних не знає ніхто. Проте лікарі твердять: якщо кількість хворих досягне 4 відсотків, у країні буде оголошено стан епідемії і за лічений час вимре більш як чверть населення.

Щодня у світі трапляється майже 14 тисяч нових випадків зараження. А, за прогнозами фахівців, до 2010 року кількість ВІЛ-інфікованих українців сягне 1 млн. 44 тис. осіб. Загальна кількість населення скоротиться до 44,89 млн.

Перші ліки від СНІДу було винайдено в 1987 році, а вже у 98-му була вперше застосована антиретровірусна терапія. Коштує таке лікування недешево — близько 1000 доларів на місяць, але наразі це єдиний спосіб зупинити катастрофічне падіння імунітету. ВІЛ не лікується, але заблокувати його можна! Держава забезпечує деяких хворих проведенням безкоштовного курсу антиВІЛ-терапії. Перевага, звичайно, надається дітям. Але й інших людей з групи ризику не слід боятися, відштовхувати їх від себе, прирікати на самотність та відчай. Вони такі самі, як ми, і ви можете сміливо їсти з ними з одного посуду, торкатися їх, цілуватися, плакати разом чи ходити до одного спортзалу. Укуси комах, піт, сльози, слина чи сеча не передає ВІЛ-інфекцію. Кожен може добровільно, анонімно та безкоштовно пройти обстеження на ВІЛ у місцевих центрах СНІД.

Товариство Червоного Хреста взяло на себе відповідальність розширити масштаби комплексного подолання ВІЛ/СНІДу. Його представники вважають, що будь-яка хвороба потребує співчуття і допомоги, а відраза до неї та зневага можуть вбити хворого! Міжнародний рух Червоного Хреста займається благодійністю уже 140 років, під їхньою опікою — хворі на СНІД, інваліди, діти-сироти, діти вулиць, незабезпечені хворі похилого віку.

P. S. Сьогодні буде здійснено червонохресну свічкову ходу і проголошено всеєвропейську хвилину солідарності з людьми, які живуть з ВІЛ/СНІДом.

Дарія ГОРСЬКА.

Справа Зубицького. Кому від того полегшає?

3 грудня — річниця від дня смерті видатного українського лікаря-травника Данила Никифоровича Зубицького. Усе своє життя Данило Зубицький ***(на знімку)*** *присвятив лікуванню простих людей. Його ім'я стало легендою, і саме він підняв народну українську медицину на рівень професійної науки.*

— Цей рік був для нашої родини складним. І пов'язано це саме з тим, що група людей, які працювали під керівництвом Данила Никифоровича, використавши немічний стан лікаря, по суті, обманом захопили його підприємство, — каже Наталя Зубицька, дружина старшого сина Данила Зубицького. — Наша родина заявила на всіх рівнях, що сьогодні під прізвищем Зубицьких готують ліки і приймають людей нефахівці... Проте

майже рік справжні лікарі з родини Зубицьких, які успадкували справу й знання знаного травника, фактично не мають змоги приймати і лікувати людей. У нас є дуже багато заяв від пацієнтів, які звертаються із скаргами, що ліки не допомагають або навіть завдають певної шкоди здоров'ю.

Олександр Данилович Зубицький відкрив свій прийом на проспекті Перемоги, в аптеці Данила Никифоровича. Він отримав ліцензію на індивідуальне лікування, має дві освіти — медичну і фармацевтичну, а отже, і право оглянути хворого, поставити діагноз, приготувати ліки, спостерігати за перебігом захворювання, за тим, як настає одужання.

З ранньої весни наша родина плідно працює над заготівлею трав. Поки що основи виробництва ми не маємо, але індивідуальний підбір лікування і трав, виготовлення препаратів — це в нас, звичайно, є. Таємницями рецептів сім'я володіє повною мірою. Ще за радянських часів, коли аптека тільки-но відкрилася, перші три свідоцтва на хоалізін, улькагастрон і панкріан отримав Олександр Данилович із батьком. Маю сказати, що ці препарати сьогодні фальсифікуються. Я сама була свідком, коли на прийом до так званих послідовників справи Зубицького прийшла бабуся з тяжкою формою цукрового діабету, а їй призначили лікувати остеохондроз!

3 грудня ми плануємо провести мітинг пам'яті Данила Зубицького — біля стін фітоклініки, яку нині захоплено. Хочу звернутися до всіх, хто знав і шанував Данила Никифоровича, щоб прийшли нас підтримати.

Медогляд у борг неможлив

Кожен гірник має щороку проходити медичний огляд, а гроші за цю послугу лікарні сплачує вугільне підприємство. Без результатів огляду людину до роботи не допускають. І це не примха, а необхідна умова безпеки робіт на шахтах. Однак оплата медоглядів — на жаль, не першочергова стаття витрат для вугільників.

— Це одне з найболючіших питань, — визнає головний лікар центральної міської лікарні Тореза Геннадій Єремєєв. — Ми не маємо права не проводити медогляд шахтарів. І водночас не можемо оглядати без попередньої оплати. Торік вугільні підприємства оплатили 50 відсотків — ми на 50 відсотків огляд провели.

Як відзначила заступник головного лікаря центральної міської лікарні Надія Плотникова, за півроку огляд пройшли 52,8 відсотка працівників підприємств. Медики сподіваються, що до кінця року таки вдасться оглянути всіх гірників. Поки що керівники підприємств підходять вибірково, направляючи на огляди насамперед підземників. «Але від туберкульозу, приміром, потерпають не лише ті, хто працює під землею», — наголошує Надія Іванівна.

А от за лікування вже потерпілих на виробництві шахтарів держава розраховується вчасно і сповна — чи не парадокс? Регіональне відділення Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві опікується 7,7 тисячі інвалідів, переважно колишніх гірників.

— Із коштів фонду відшкодовуються виплати за лікарняним листком, витрати на медикаменти тощо, — каже голова представництва фонду Валерій Щербаков. — Одноразові й щомісячні виплати, забезпечення інвалідними колясками, протезування, санаторні путівки — всі ці послуги ми надаємо. Єдина проблема — забезпечення інвалідів автотранспортом. Але якщо людина постраждала на виробництві, ми зацікавлені в тому, щоб її добре лікували.

Ліна КУЩ.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Під «Лікарняним листком» підписалася Ольга ВАУЛІНА.

ТРИВОГА

Припинити будівництво...

«Голос України» свого часу порушував проблему нелегітимності забудови поблизу Київського військового ліцею ім. І. Богуна. До речі, будинок закладу — історична пам'ятка і є під охороною ЮНЕСКО. Збігло чимало часу, однак ситуацію не лише не розв'язано, вона загострилася.

Перебігом подій стурбовані голова громадського комітету захисту Київського військового ліцею імені Івана Богуна, народний депутат України III скликання Олена Мазур та член комітету Тамара Котеля. Вони звернулися до керівництва держави з проханням вплинути на ситуацію.

Олена Мазур та Тамара Котеля наголошують, зокрема: «Прискорене незаконне будівництво висотних житлових будинків на території цього дитячого закладу постійно розширюється і дедалі більше перешкоджає навчальному процесові, завдає шкоди здоров'ю та безпеці дітей (було вже і падіння висотного крана на пішохідну частину біля ліцею).

Нагадаємо. Результатом цих дій була спроба 22 червня (дату вибрали, мабуть, навмисне) виселити ліцей до Боярки (проте батьки не допустили такого варварства), скорочено набір до ліцею.

Причиною цього, на наш погляд, є бажання деяких комерційних структур прибрати до рук цей об'єкт Міноборони, тому що він розташований у центрі нашої столиці (земельні ділянки і квадратні метри житла в центрі Києва надто дорого коштують), а потім на цій території побудувати елітне житло з усією інфраструктурою і продати за найвищою ціною. І вони зовсім не думають про незалежність, суверенітет і обороноздатність України. Наші доводи не є безпідставні. На території цих об'єктів вже кілька років з порушенням чинного законодавства України будують елітні житлові комплекси.

14 липня нинішнього року фірма-забудовник пише до Міноборони: «Відповідно до допроектної пропозиції у зону забудови потрапляє частина Київського військового ліцею ім. Богуна», «прошу вас дати згоду на передачу споруд із земельною ділянкою». І вже 9 серпня Адміністративний департамент МОУ отримує вказівку: «За дорученням Міністра оборони України надсилається для опрацювання та доповіді йому пропозицій».

Що це, як не цинічне повідомлення про наступний розпродаж значущого об'єкта незалежності і державного суверенітету нашої держави!? У всьому світі дитячі військові заклади, що є унікальними і готують еліту захисників Вітчизни, є недоторканними.

Частина приміщень і території ліцею останніми роками використовується не за призначенням: з 1997 року в приміщеннях ліцею розміщується військова місія США, а з 2003-го — вже і військова місія Великої Британії, як це пов'язується із забезпеченням обороноздатності, суверенітету та безпеки нашої держави?

Проте всі ці заклади та будівництво житла чомусь не турбують ані керівництво Державного управління справами, ані Фонд держмайна України, ані Київську міську державну адміністрацію, ані Міністерство оборони.

Необхідно терміново втрутитися у вирішення цієї проблеми та відповідно до ст.107, 116 п. 1,2 Конституції України дати доручення відповідним державним установам щодо вирішення цього резонансного питання на користь майбутніх захисників Вітчизни. Треба негайно вивести з території ліцею військові місії іноземних держав. Необхідно зберегти чисельність ліцеїстів на рівні попередніх років.

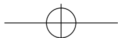
Слід негайно припинити дії щодо постійного захвату будівельними організаціями території Київського військового ліцею ім. І. Богуна, припинити будівництво. Просимо з'ясувати причетність до цих дій КМДА і надати нам копії дозволів на землевідводи під будівництво і приватизацію цих об'єктів.

Вважаємо, що всі вищезгадані негативні дії державних посадовців стосовно дітей є провокаційною спробою навмисного формування у майбутніх захисників неприязні до власної держави України, чого ми не маємо права допускати.

Необхідно надати Київському військовому ліцею ім. І. Богуна статус національного навчального закладу. Не можна побудувати міцну державу, не побудувавши міцну власну армію, фундаментом якої повинні бути виховані саме на святих Печерських пагорбах вихованці Київського військового ліцею».

КИЇВСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ЛІЦЕЙ

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

ЛИСТОПАД: МИТТЄВОСТІ

4 листопада. Пікети біля Верховної Ради України проти забудови Пущі-Водиці.

15 листопада. Вашингтон. Голова Верховної Ради України Володимир Литвин під час робочого візиту до США зустрівся з Кондолізою Райс, яку рекомендовано на посаду державного секретаря США.

21 листопада. Відбувся другий тур виборів Президента України.

23 листопада. Київ. У п'ятому турі групового турніру Ліги чемпіонів київське «Динамо» здолало «Рому» з рахунком 2:0.

25 листопада. На столичному Майдані Незалежності триває багатотисячний мітинг проти фальсифікації результатів виборів Президента України.

24 листопада. Харків. На площі Свободи відбувся мітинг прихильників Віктора Януковича.

25 листопада. Анталія. Зустріч першого заступника Голови Верховної Ради України Адама Мартинюка з Головою Великих Національних зборів Турецької Республіки Бюлентом Аринчем.

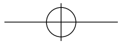

27 листопада. В Україні проводиться День пам'яті жертв голодомору 1932-33 рр. (Архівне фото 30-х років.)

29 листопада. Верховний суд України розпочав розгляд скарги Миколи Катеринчука на бездіяльність ЦВК, дії з установлення результатів повторного голосування з виборів Президента України 24.11.2004 та на рішення про оголошення Президентом України Віктора Януковича.

Сім днів із життя країни очима фотокореспондентів Олександра ВОСКРЕСЕНСЬКОГО, Олександра КЛИМЕНКА, Сергія КОВАЛЬЧУКА, Анастасії СИРОТКІНОЇ, Укрінформу та УНІАН.

Листопад тривоги нашої

БАЛАНС МІСЯЦЯ

Якої напруги і якої форми не набули б політичні пристрасті у нашій країні минулого місяця, економічне життя не зупинялося ні на хвилину. Абсолютна більшість підприємств промисловості, фінансової інфраструктури, послуг, торгівлі, транспорту і зв'язку, не беручи до уваги кондитерські фабрики, працювали. Управлінські органи приймали рішення, бухгалтери нараховували і видавали зарплату, одне слово, рядова людина, як і за всіх часів, лишалася сам на сам зі своїми проблемами. А їх у листопаді було нітрохи не менше, ніж колись.

Оманливий спокій

На початку минулого місяця трохи заспокоївся ринок готівкової валюти. Тепер, як і колись, долар можна придбати в обмінниках без особливих проблем. І хоча населення, як і в жовтні, купувало «зелених» більше, ніж продавало, та вже без ажіотажного дев'ятикратного перевищення.

Аналітики пояснюють це заспокоєння ринку готівкової валюти традиційно монетарними причинами. Наприкінці жовтня, по-перше, комерційні банки зробили менш доступними гривневі кредити. По-друге, керівництво країни відмовилося від оподатковування гривневих депозитів, що підвищило їх привабливість, і вільні грошові знаки знову потекли в банківські сейфи. По-третє, і, як на мене, це найголовніше, банкіри зняли обмеження на продаж доларів готівкою.

Усе це правильно. Але питання в іншому, хто від того, що сталося, виграв? Рядові громадяни, які у жовтні кидалися від одного обмінного пункту до другого в надії придбати заповітну купюру, щоб, на тлі цінового стрибка на бензин, м'ясо і молокопродукти, тобто на тлі інфляційних очікувань, захистити свої жалюгідні заощадження від знецінювання? Аж ніяк. Вони, як завжди, виявилися ошуканими.

Великі валютні спекулянти, скупивши долари у вересні—жовтні і тим самим розкрутивши ажіотажний попит на «зелень», одразу потайки обміняли їх на євро, валюту, яка ще не витіснила з масової свідомості українців безоглядну довіру до заокеанських банкнотів. Не відстали від них і банкіри, котрі під слушним приводом заспокоєння ажіотажного попиту, позбулися, по суті, доларової готівки. Саме напередодні різкого падіння котирувань грошових знаків дядька Сема на міжнародних валютних ринках.

Коротше, індекс 1,31 долара США за євро, що встановився наприкінці листопада, зробив українців, які встигли на штучно підігрітому ажіотажному попиті перевести накопичену гривню у «зелень», об'єктивно набагато біднішим.

Ерзаци економічних свобод

Узагалі наявність і робота пунктів вільного обміну валют в умовах української дійсності є не що інше, як ерзац демократичної економіки. Скажу більше. За роки незалежності і реформації ми ні на крок до неї не наблизилися. Просто командно-адміністративну систему, за якої людина, що працює, залишалася геть безправною, замінило всевладдя любовно вирощених владою олігархічних угруповань. Тобто Україна одержала економіку інсайдерів.

Будь-яка демократія в економіці, інакше кажучи економічна воля людини, починається з часу високої оплати її праці. Чому я сьогодні, підбиваючи підсумки минулого місяця, кажу про це? Та тому, що заради об'єктивності хочу наголосити: саме в листопаді влада вперше за роки існування України як суверенної, незалежної держави заговорила про реформу зарплати не в рамках популізму, а по суті.

Не буду зараз аналізувати, чому цим урядом виявився Кабінет Міністрів, очолюваний Віктором Януковичем. Так само як і те, яким став би спектр політичного життя країни, якби він поставив завдання реформування зарплати не в середині листопада 2004 року — саме напередодні другого туру президентських виборів — а з першого дня появи на Банковій. Не в цьому суть. Головне — слово вимовлено. І тепер будь-яким політикам від нього не відкараскатися.

Пояснимо. У чому відмінність зарплатного популізму і реальної соціально-економічної реформи в оплаті праці? А в тому, що зарплатний популізм передбачає поступове, нібито залежно від зростання ВВП, підвищення заробітної плати. Але, повірте, це нісенітниця, яку народ безмовно ковтав за соціалізму і з індиферентною тупістю продовжує «хавати» протягом усіх років будівництва незалежної України.

Реальна реформа заробітної плати починається з того часу, коли частка оплати праці в собівартості товарів і послуг законодавчо закріплюється на рівні, не нижчому 35—40 відсотків. Саме про це, щоправда, трохи невиразно, за традицією більш популістськи, ніж принципово, і заговорив у середині листопада прем'єр Янукович.

Якщо така реформа відбувається, виникає реальна мотивація високопродуктивної праці. І економіка країни автоматично переходить на рейки соціального розвитку. Така була суть столипінських реформ, після чого царська Росія демонструвала світу небачені досі темпи економічного зростання, а ціна праці в імперії була найвища у Європі. Цим самим кроком Рузвельт назавжди позбавив США системних криз. Таким шляхом після Другої світової війни розвивалися Німеччина і Японія. За цим самим рецептом сьогодні розвивається Китай, а два три десятиліття тому — Південна Корея, Тайвань і багато інших країн.

Економіка інсайдерів, яка за роки незалежності пишно розцвіла в Україні, нічого іншого, як ерзаци демократичних свобод, людині запропонувати неспроможна. Ще раз про обмінники: по суті, на біса тобі валюта, якщо в країні ходять національні грошові знаки і ти не виїжджаєш за кордон? Це не що інше, як свобода вибору зубожіння. На завжди несподіваному для рядового громадянина падінні курсу долара, фунта чи гривні, яка різниця? До слова, в Україні валютні спекулянти і наживаються тільки тому, що рядові люди скуповують валюту взапас і зберігають її в банках. Скляних.

Свобода підприємництва на нашому підґрунті — теж ерзац економічної демократії. Коли здібний інженер чи слюсар-лекальник утрачають свою кваліфікацію, у кращому разі торгуючи імпортним ганчір'ям на ринку. У гіршому — стають нелегальними чорноробами «за бугром», а то й узагалі бомжами. Низку ерзаців економічних свобод, отриманих українцями за роки реформації, можна продовжувати до нескінченності.

Усупереч арифметиці

Ще тридцять років тому ООН у всіх країнах—членах цієї організації поширила інформацію: оплата праці нижче 3 доларів за годину (зазначимо, для найбільш низькокваліфікованого працівника) є неприпустимою для життя людини і соціально-економічного розвитку держави.

За всієї плутанини в українській статистиці приймемо середньомісячну зарплату в 700 гривень, хоча реально вона значно нижча. Легко підрахувати, що за восьмигодинного робочого дня і трудової п'ятиденки рядовий українець за годину заробляє майже 4 гривні. Або менше одного долара. Однак ще живий! Всупереч оонівській арифметиці.

До слова, у Росії, не царській, а нинішній, цей показник — 1,7 долара. Далеко від оонівських рекомендацій, та все-таки. У США — 16,4. У Німеччині — 22,7. Майже стільки само у Франції й Італії, економічному оплоті ЄС. Особисто мене при аналізі цих цифр тепер не дивує, чому американський долар і далі падає стосовно євро.

За часів СРСР нас переконували й тепер стверджують: рівень зарплати залежить від продуктивності праці. І мовляв, ми, українці, мало одержуємо і живемо гірше за європейців тому, що гірше за них працюємо.

Насмілюся запевнити, що в соціально орієнтованій економіці, по-перше, усе відбувається з точністю до навпаки: продуктивність праці залежить від зарплати. Щоправда, недбалому працівнику там узагалі нічого не платять. І по-друге, українці працюють нітрохи не гірше, ніж ті самі європейці чи американці.

Щоб у цьому переконатися, варто відійти від абсолютних цифр, яким у статистиці вірити не можна не тому, що вони зловмисно перекручені (хоча зустрічається в нас і таке), а тому, що абсолютні цифри за своєю природою не здатні відбивати реальні економічні процеси. Приклад того — декларовано зростання економіки за відвертої рахітичності внутрішнього (насамперед промислового) ринку. У листопаді ВВП знову зріс мало не на 14 відсотків. Звісно, у гривнях. Причини скаженого зростання стають очевидними, коли довідуєшся, що ціни в індустрії з початку року піднялися більш ніж на двадцять відсотків. Але повернімося до зарплати.

Як ми, українці, працюємо? Так, за абсолютними цифрами ми за одиницю робочого часу робимо продукції в 10—12 разів менше, ніж європейці. Тому в нас і ВВП нижчий. І за обсягом, і на душу населення.

Але є такий індикативний показник, як частка зарплати в цьому загадковому валовому внутрішньому продукті. В Україні він не перевищує 1,5 копійки на гривню. Інакше кажучи, наш працівник, зробивши на гривню товарів чи послуг, на руки одержує у 4—5 разів менше, ніж той самий середньоєвропеєць чи середньостатистичний працівник у США, що виконав ту саму роботу.

Скажіть, будь ласка, до чого тут продуктивність праці чи обсяг ВВП? Адже з цієї точки зору ми на свою зарплату в день робимо продукції вдвічі більше, ніж американець, і майже вчетверо — ніж німець! І нам водночас кажуть, що ми погано працюємо? То чому нелегал з України на збиранні апельсинів у Італії одержує за сто зібраних на день ящиків у 22 рази більше, ніж за ті самі сто ящиків яблук, зібраних у Криму? Адже яблука збирати значно важче, ніж апельсини, та й недоплачують нашим нелегалам тамтешні фазендейро щонайменше удвічі.

Гаразд. Апельсини і яблука — це так, абстрактні міркування. Але от недавно приїжджав на батьківщину токар-розточник, який колись працював у мехмайстернях комбінату друку «Преса України» і жив у нашому дворі, у сусідньому під'їзді. Років десять тому він іммігрував до Німеччини і там йому вдалося улаштуватися за фахом. Отож, зустрівшись із нами, він дивувався. Ну ніяк не міг уторопати, чому йому там, у Європах, по суті, за ту саму роботу, яку він виконував тут, в Україні, платять у 30 разів більше, та хазяїн із ним ще й заграє?

Хрін за редьку несолодший

Інсайдерська економіка для середнього українця виявилася аж нітрохи не краща, ніж горезвісна командно-адміністративна система більшовицького напряму.

Скажу більше. У цілому для країни вона виявилася набагато шкідливішою і небезпечнішою. Якщо основні фонди за колишньої системи в нас у середньому поновлювалися за 20 років, а в сільському господарстві — за 12, те тепер... 200 комбайнів у рік, проданих хліборобам (за потреби у 25 тисяч) за незрозумілими лізинговими схемами цього року вважається великим досягненням вітчизняної економіки. І тих, хто її регулює.

Та не будемо про сумне. Чому в нас така дешева праця, і куди йде основна кількість одержуваних за неї доходів, зрозуміло і першокласнику. Мені хотілося б зупинитися на іншому.

Повторюю, хоч би як там було, але в листопаді вперше в Україні заговорили про повноцінну реформу оплати праці. Не про популістські перманентні підйоми умовного прожиткового мінімуму, а про необхідність платити людині за її працю стільки само, як платять у країнах із соціально орієнтованою економікою. Зрозуміло, не в абсолютних цифрах, але в строгій, законом визначеній пропорції до виробленого продукту.

Хоч яких політичних змін і катаклізмів не зазнала б наша багатостраждальна батьківщина в майбутньому, усі ми мусимо зрозуміти і засвоїти одне: поки українцю за його працю платитимуть копійки, із злиднів народові не вибратися. Розвинуту, постіндустріальну економіку без реальної реформи заробітної плати нам не побудувати. Ні у найближчій перспективі, ні у віддаленій. А отже, і нинішнє молоде покоління, як і їхні батьки, змушене буде тягти важке ярмо животіння від зарплати до зарплати. І зі звичним страхом дивитися на цінники на базарах і в магазинах. Безперечно, за винятком двох відсотків українців, які стоять на чолі інсайдерської економіки. Яких ми періодично, часом з невимовним захватом, викохуємо власними руками...

Якщо реальна реформа в оплаті праці все-таки відбудеться, то, дасть Бог, ми досить швидко зуміємо наздогнати тих самих європейців і за рівнем, і за якістю життя. А що стосується доморослих інсайдерів-мільйонерів і мільярдерів, особисто мене їхні капітали не хвилюють із жодного боку. Покірливих чи навіть тих, що сказилися, але тупих овець завжди знайдеться кому подоїти.

Ігор НАУМЕНКО.
Мал. Василя ФЛЬОРКА.

ДАЛІ БУДЕ

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Від ведучої

Сторінка «Далі буде» залишається актуальною, оскільки «далі» справді обов'язково щось буде! Але нині вже важче відповісти на запитання — що саме буде? І достойною відповіддю на це запитання може бути така: лише добрі справи завжди затребувані, навіть якщо за них вам воздасться через багато літ. І ще: якщо стрілець не влучає — це зовсім не означає, що він поганий стрілець. Він якраз найкращий з можливих...

Євдокія ПОДОРОЖНЯ.

Сірі злодії

Щоб влучити, треба зберігати спокій

НЕВИГАДАНІ ІСТОРІЇ

У нашому селі на Чернігівщині, на місці, де колись було колгоспне поле, тепер луг. А біля нього — городи. Там має ділянку і моя хрещена Ніна Петрівна. Цього літа їй не давали спокою сусідські гуси. Зайдуть на город, пооб'їдають городину — одні стеблини стирчать. Виганяти їх — справа безперспективна: за мить знову пасуться. Господиня, яка тримає птахів, не дуже переймалася тією шкодою, якось тільки пожалілася, що хтось убив гуску і забрав. Хрещена розізлилася: і я б так зробила. А сусідка тільки зауважила:

— То ви з собою не забирали б?

Чужа живність у городі так допекла хрещену, що одного разу вона аж попросила пістолет у міліціонера, який проходив поруч. Той незворушно відповів: не влучите. А хрещена йому: та за такої «кучності» — як не влучити?!..

Якось ще у школі хрещена на уроці фізкультури у заліку зі стрільби вибила 49 з 50! Її з таким високим результатом делегували на районні змагання. До райцентру з'їхалися учасники, які займалися цим спортом не перший рік, серед них і Нінина подруга Галя. Але на змаганнях подейкували: Галина — це, звичайно, сильна суперниця, проте основна ота дівчина... Закінчилося усе курйозно. Ніна так розхвилювалася —тряслися руки й ноги — і жодного разу не влучила у мішень. Власне, так само виходило і з гусьми. Хрещена декілька разів хотіла поцілити у них чим-небудь, але, мабуть, знову переживала. А моя мама, що мовчки слухала усю цю історію, наостанок сказала:

— Ти мене клич, я не схиблю.

Практика: кинула — влучила.

P. S. Згадую одного діда. Під час війни один гітлерівець зайшов до нас у двір і почав стріляти гусей з пістолета. Вистріляв усю обойму, не влучив і пішов геть. Дід сказав йому вслід: «Тьху, і воно, стерво, воювати прийшло!»

Ірина БУЛАНЕНКО.

Цього дня

■ 1835 р. Вийшла друком перша книга казок Андерсена. ■ 1909 р. Народився композитор Анатолій Кос-Анатольський. ■ 1913 р. У США на заводах Форда впроваджено безперервну складальну лінію — конвеєр. ■ 1934 р. У Ленінграді вбито С. Кірова. Сигнал до початку масових репресій по країні. ■ 1943 р. Закінчила роботу Тегеранська конференція. ■ 1945 р. Створено Міжнародну демократичну федерацію жінок. ■ 1964 р. У Кракові помер Володимир Качмар, український і польський співак (бас). Викладав у Львові. ■ 1991 р. Відбувся всеукраїнський референдум, який підтвердив незалежність України, та перші вибори Президента — обрано Леоніда Кравчука.

Ієрогліф капітуляції

Щойно минуло 100 літ від дня народження генерала Кузьми Дерев'янка, котрий завершив свій бойовий шлях на борту лінкора «Міссурі», де, від імені СРСР, підписував акт капітуляції Японії 2 вересня 1945 року. На батьківщині Дерев'янка, на Уманщині, ювілей дуже достойно відзначено. До цієї дати випущено книжку «Легендарний генерал» (КНЕУ, Київ, 2004, автор-упорядник — Лариса Трохименко, небога Кузьми Миколайовича). У книжці є унікальні знімки, документи, спогади. Сьогодні нам буде цікава одна деталь зі спогадів генерала (та й йому самому ця деталь здавалася важливою). Отже, наступного дня після капітуляції Японії представники країн-переможців пішли на засідання японського парламенту. І були дуже здивовані тим, що депутати переможеної країни жодного разу того дня не сказали слово «капітуляція». Коли переможці запитали про це у перекладачів, ті відповіли: «Ієрогліфа «капітуляція» в японській мові просто нема...»

Ольга ГОВЕНКО.

На знімку: генерал Дерев'янко **(ліворуч)** на борту «Міссурі» 2 вересня року. Виступає американський генерал Макартур.

Запитай коли–небудь у трав

ДАТА

Учора минуло 55 літ з дня народження українського драматурга Ярослава Стельмаха. Він не дожив до цього дня — загинув в автокатастрофі кілька років тому.

У Києві, рідному місті Стельмаха, ювілей може пройти малопомітно — з огляду на нинішні події в столиці. Тим паче, що Театр імені Франка зараз на гастролях, а Молодий театр страйкує і не покаже знаменитого «Синього автомобіля» за п'єсою Стельмаха. Але Стельмаха варто згадати саме з огляду на нинішні події. І ось чому. Першою п'єсою, що прославила колись молодого київського драматурга на весь Союз, була п'єса «Запитай коли-небудь у трав». Ця п'єса, кажучи по-сучасному, була про хороших донецьких хлопців — про молодогвардійців. Але то була не «історична», а містична п'єса — про молодогвардійців, які давно лежать під землею і проросли нагору травою, й очима тієї трави дивляться на людей, що на цій землі живуть. І хлопці печально роздумують: чи всі з тих людей варті нашої загибелі?

Звісно, тодішній владі не сподобалася п'єса, та й хтозна, як би вона сподобалася нинішній.

Але в театральному світі був неабиякий резонанс: рідкісний випадок, щоб московський журнал «Театр» друкував українські п'єси (окрім дуже маститих авторів) — а молодого Стельмаха надрукували! П'єсу заявили до постановки водночас 30(!) лише українських театрів. Звісно, цей ентузіазм спустили на гальмах, міністр культури УРСР сказав: «Тридцять театрів — це занадто, вистачить десяти!» А на ділі вийшло ще менше. Готові вистави в Києві, Сумах та інших містах так і не показали публіці...

Але нічого не буває марно. Можливо, зовсім не випадково одна з кращих (якщо не краща в Україні) постановка п'єси Стельмаха «Кохання в стилі бароко» зроблена саме в Донецькому українському театрі — хоч ця п'єса йде і в інших хороших театрах, у тім числі й у столиці.

На початку нинішньої осені донечани показували цю виставу в Києві — публіці, котра вважає, що вже все бачила. І ця публіка ошаліла від несподіванки: виявилося, що чиста й істинна українська театральна культура є не лише в галицькій чи київській резервації! Адже наявність такої вистави в Донецьку означає, що ту виставу є кому там не лише грати, а й дивитися —не зробили ж її для одноразового показу в Києві (де успіх був такий, що донечани, здається, не зовсім у це повірили! В українську культуру ми всі здуру мало віримо, та це вже інша тема). Донечани показали, що не все так примітивно й одновимірно в нашому домі, як нам іноді розказують! Можливо, в цій виставі вони підсвідомо віддали Стельмахові борг за ту п'єсу про своїх земляків-молодогвардійців. З якими разом Стельмах тепер проростає до нас травою.

На знімку: донецькі артисти Світлана Бойко, Андрій Романій та Оксана Гребенюк у виставі «Кохання в стилі бароко».

Христофор ГРУША.

ВЕРНІСАЖ

Штурм фортеці, шторм емоцій

У столичній галереї «Ірена» триває виставка Дмитра Кавсана «Історія однієї картини». Йдеться про полотно «Штурм фортеці Кафа Сагайдачним». Окрім самої картини, експонуються ескізи, створені під час підготовки до написання основного полотна. Як висловився сам майстер, найскладнішим у роботі був вибір «пристойного» гетьмана. І митець зрештою знайшов в українській історії ту постать, яка більш-менш відповідала його вимогам.

Дмитро Кавсан — художник яскравий, багатоплановий, крізь кожен мазок його пензля просвічує неординарність особистості автора. Весь характер теперішньої його виставки можна окреслити, мабуть, двома лише словами: енергія та експресивність.

Оголені шаблі, напружені м'язи, нелюдські страждання на обличчях, захоплені одним нестримним вихором козаки, турки, коні, блиск зброї, розмаїття пишних шат — в усьому цьому є не тільки естетична цінність, а й безмежний обшир українського духу, справжній шторм емоцій.

Комусь часом здається, що «український живопис» — це лише чепурні хатки, вишневі садочки, закохані пари у вишиванках! Це не так! Подивіться, що робить Дмитро Кавсан, він бере найголовніше: волелюбність українців та опір усьому, що стоїть на шляху до волі. На обличчях персонажів Кавсана читається нестримний порив, що заповнює собою весь простір. Тут мимоволі переймаєшся дивовижним духом нашої ментальності, не тої, звісно, що у Вєрки Сердючки, а справжньої, героїчної, козацької.

Цей «Штурм...» захоплює скоріше не сюжетом, а характерами, і щось тут є таке, що коли побачиш один раз, то вже не забудеш.

Виставка триватиме до 8 грудня, і кожен може бачити її й робити власні висновки. А потім або погодитися зі мною, або ні.

Анастасія КУДРЯ.

Фото Олександра ВОСКРЕСЕНСЬКОГО

Ліна Василівна та птиця удачі

Тезка відомої української поетеси Ліни Василівни Костенко живе у селі Лоташевому Тальнівського району. Енергійна, працьовита, завзята жінка, яка вміє дати лад усьому, за що береться. Весела за вдачею і, як сама визнає, везуча. Познайомилися ми з нею також з приємної нагоди: як читачка «Голосу України» вона двічі вигравала приз нашої заохочувальної лотереї.

Знайти оселю Ліни Василівни Дубини виявилося легко.

— Он бачите найкрасивіший будинок на вулиці? Там і живе тьотя Ліна, — показав рукою білявий школяр.

— Після закінчення технікуму, а згодом сільськогосподарського інституту, — розповіла про себе господиня, — я працювала обліковцем у колгоспі, потім головою профкому сільгосппідприємства. Коли розпайовували землю, ми з чоловіком Сергієм вирішили піти на свої хліби, хазяйнувати самостійно. Довго не роздумували, чим зайнятися. Люди в Лоташевому з давніх-давен тримають багато свійської птиці.

— Коли побудували новий дім, — веде далі Ліна Василівна,— стару хату залишили під брудер. Закупили курей, качок — білих бройлерів і почали вирощувати молодняк. Сергій завів ще й пасіку.

Цієї осені забрали Дубини з місцевого приватного сільгосппідприємства свої та батьківські земельні наділи і посіяли озимину.

Всередині будинок подружжя також затишний. Одна незручність, зауважили Ліна та Сергій Дубини: село їхнє не газифіковане і опалювати п'ятикімнатну оселю недешево. Сімнадцять років тому, як вони побралися, думалося: Лоташеве розвиватиметься. Що залишилися, не шкодують. Однак оте прикро, що доньки-старшокласниці позбавлені багатьох навчальних переваг, котрі мають їхні ровесники навіть у районному містечку. До того ж у школу Мар'яні та Ніні, як і іншим лоташівським підліткам, доводиться добиратися в сусіднє село. Шкільного автобуса немає, і найчастіше Дубини возять дочок своїм «Фольксвагеном». За кермо сідає Ліна Василівна чи Сергій Олександрович і везуть дівчаток разом з іншими дітьми до школи. А взимку, бува, хуга понамітає такі замети за селом, що сидять їхні школярочки дома...

Фото автора.

Щобудня завертає до ошатного будинку листоноша. Ліна Василівна дев'ятий рік передплачує «Голос України».

— Як би тяжко не стомилася за день, — ділилася охоче, — а не засну, поки не перечитаю все від дошки до дошки. Іноді заходять по «закон у газеті» односельці, цікавляться, що там пишеться про політику. Бо, кажуть, як подивишся новини по телевізору, то аж чманієш від брехні.

Ліна Василівна подякувала за приз від акціонерного товариства «Ватфарм». Його продукція: бинти, вата, марлеві пов'язки та інші вироби медичного призначення, — завжди знадобляться для домашньої аптечки. А насамкінець попросила передати через «Голос України» її вітання друзям юності — випускникам 1983 року Мліївського радгоспу-технікуму.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: Ліна Василівна, вірний передплатник і призер «Голосу України».

ОТАКОЇ!

Улюблені англійські слова

«Мати» — найкрасивіше слово в англійській мові. Такого висновку дійшла Британська рада, котра провела опитування більш як 40 тисяч осіб із 102 країн світу. У списку із сімдесятьох найпопулярніших англійських слів названо: «пристрасть», «посмішка», «кохання», «вічність», «доля», «воля» тощо. Деяким іноземцям подобаються слова «мир», «льодяник», «дівич-вечір», «фрукт» і, чомусь, «гикавка» та «мішанина». Серед фаворитів — більшість слів, які означають загальнолюдські цінності, як, приміром, «мир» та «воля», **повідомляє ForUm.**

Дороге перо

Найдорожча у світі пір'яна ручка є в Арабських Еміратах. Вона прикрашена 1200 діамантами і коштує 1,2 мільйона доларів. Цю річ виставила в магазині міста Дубаї італійська компанія «Монті граппа». Кошти від продажу «ручки світу», як її назвали творці, буде передано міжнародній громадській організації «Піс маркс», яка запропонувала створити безпечні прикордонні зони для біженців з африканських країн, де тривають громадянські війни і міжетнічні конфлікти, **повідомляє Mignews.**

Поміняв колір

Фіолетовий ведмідь став цікавинкою зоопарку аргентинського міста Мендоса. Раніше він був звичайним білим ведмедем. Але після лікування дерматиту тварина поміняла колір. Тепер у зоопарк приходить у півтора разу більше народу, ніж колись. Ветеринари сподіваються, що ведмідь поступово знову побіліє через кілька тижнів.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

(р) Платні матеріали.

- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна: для фізичних осіб — 3,30 грн., для підприємств і організацій — 6,00 грн. на місяць. Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 159037.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 3011225. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»